

Aan minister van BZK
Van dgDOO

nota

Beslisnota bij Kamerbrief over aanpak spreiding
rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2024-0000259654

Datum

30 april 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

DGOBDR/BFR, CZW, FEZ en
DGDOO/A&O

Bijlage

1

Aanleiding

De Kamerbrief aanpak spreiding rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid over het land en de bijbehorende nota inzake versterking van de coördinerende rol van de minister van BZK staan geagendeerd (als hamerstuk) voor de MR van 8 mei a.s. Na instemming van de MR kunt u de brief naar de Tweede Kamer verzenden, inclusief onderhavige beslisnota.

Geadviseerd besluit

- Bijgaande brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen, vooruitlopend op de instemming van de MR.
- De brief naar de Tweede Kamer te verzenden, na de instemming van de MR.
- Onderhavige beslisnota als bijlage bij de brief naar de Tweede Kamer te verzenden.

Kern

De spreiding van rijksdiensten en de daarmee samenhangende werkgelegenheid over Nederland is al geruime tijd onevenwichtig, zoals blijkt uit de jaarlijkse rapportages hierover aan de Tweede Kamer. Deze onevenwichtigheid staat niet op zichzelf. Ook op andere domeinen zijn te grote verschillen ontstaan tussen en binnen regio's. Bij kabinet, Kamerleden, regionale bestuurders en samenleving leeft de wens om deze situatie te verbeteren. Een betere spreiding van rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid is onderdeel van de bredere aanpak ter versterking van de kwaliteit van wonen, werken en leven in heel Nederland, zoals uiteengezet in de kabinetsreacties op de rapporten '*Groningers boven Gas*' en '*Elke regio telt!*'. Het kabinet kondigt hierin aan de rol van de minister van BZK bij de spreiding te zullen versterken. In de voorliggende Kamerbrief wordt toegelicht welke maatregelen het kabinet neemt om een betere spreiding te realiseren.

Toelichting

- In de Kamerbrief zijn de volgende richtinggevende principes opgenomen:
  - iedere minister zorgt op termijn en waar opportuun voor een betere spreiding van de eigen diensten en werkgelegenheid;
  - bij locatiekeuzes krijgt het regiobelang meer gewicht;
  - bij krimp van de organisatie vindt deze in beginsel plaats in de Randstad;
  - groei van de organisatie en hervestiging van bestaande diensten vinden in beginsel plaats in de provincies buiten de Randstad en bij

- voorkeur in regio's waar de aanwezigheid van een dienst een versterkende werking heeft;
- bij de locatiekeuze van een dienst wordt ingezet op het komen tot duurzame samenwerkingsrelaties met de regio door aan te sluiten bij de kansen, behoeften en opgaven van een regio.
- In de Kamerbrief zijn de volgende concrete maatregelen ter versterking van de coördinerende rol van de minister van BZK opgesomd om de spreiding te ondersteunen en – indien nodig – tot brede afweging binnen het kabinet te komen:
    - Locatieadvies bij wijziging in de omvang van een rijksdienst: de minister van BZK brengt een advies uit bij toe- of afname van werkgelegenheid bij een rijksdienst vanaf 100 fte.
    - Bij nieuwe rijksdiensten of onderdelen: de minister van BZK doet een voorstel voor de vestigingslocatie van een nieuwe rijksdienst of een nieuw onderdeel met een omvang vanaf 100 fte.
    - Bij nieuwe masterplannen en wijzigingsverzoeken: de minister van BZK doet een voorstel waar de kantoorhuisvesting wordt gerealiseerd bij het opstellen van nieuwe masterplannen en bij Verzoeken tot Wijziging (VtW's) op een vigerend masterplan.
    - Bespreken mogelijkheden spreiding met zbo's: de minister van BZK roept alle ministers met zbo's op om in het reguliere gesprek over de langetermijnvisie van de organisatie en over rijksbrede ontwikkelingen, zoals bedoeld in de circulaire '*Governance ten aanzien van zbo's*', het onderwerp van vestiging te bespreken en in gezamenlijkheid te bezien wat qua spreiding mogelijk is.
    - Inventarisatie kansen en mogelijkheden: de minister van BZK inventariseert bij regionale bestuurders en ministeries kansen en mogelijkheden en stelt hiervan een overzicht op, zodat voor ministeries duidelijk wordt waar ze kunnen aansluiten bij de kernkwaliteiten van een regio opdat Rijksoverheid en regio elkaar versterken.
  - Bovenstaande richtinggevende principes en maatregelen leiden ertoe dat organisaties zo vroeg mogelijk in hun ontwikkeltraject rekening houden met het regioperspectief en de spreidingseffecten en het gesprek met het ministerie van BZK aangaan.
  - Uitgangspunt is dat de betreffende minister en de minister van BZK in gezamenlijkheid tot de vestigingslocatie komen. Daar waar men er samen niet uitkomt, wordt de departementale locatiekeuze samen met het BZK-advies aan de MR voorgelegd, zodat daar de afweging kan plaatsvinden. Dit is in lijn met de kabinetsbrede inzet en verantwoordelijkheid voor het komen tot een betere spreiding van rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid.
  - Met de voorgestelde maatregelen zet het kabinet in op een andere spreiding van de Rijksoverheid over het land. De gezamenlijke inspanning is erop gericht dat de procentuele verdeling van rijkswerkgelegenheid over het land de komende jaren verandert en dat een groter deel terecht komt buiten de Randstad. Het gaat daarbij om zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve aanwezigheid: de werkzaamheden die de Rijksoverheid in de regio uitvoert dienen waar mogelijk meerwaarde te hebben voor de omgeving en bij te dragen aan de brede welvaart.
  - De voorgestelde maatregelen beogen de balans te bewaren tussen artikel 44 Grondwet (waaruit voortvloeit dat iedere bewindspersoon verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie) en de coördinerende

Onze referentie
2024-0000259654

Datum
30 april 2024

verantwoordelijkheid van de minister van BZK binnen het kabinet voor de spreiding van de rijkswerkgelegenheid.

- Voor de versterking van de rol van de minister van BZK is aansluiting gezocht bij de huidige adviesrol. Deze biedt echter onvoldoende mogelijkheden om de kabinetsambities waar te maken. Voor de versterkte rol wordt uitgegaan van zo beperkt mogelijke administratieve lasten of vertraging van besluitvorming.
- Het BZK-advies is niet dwingend, immers de verantwoordelijke bewindspersoon kan besluiten het advies niet te volgen. In voorkomende gevallen wordt de departementale locatiekeuze samen met het BZK-advies voorgelegd aan de MR, zodat daar de brede afweging plaatsvindt, bijvoorbeeld over de maatschappelijke meerwaarde van vestiging van een specifieke rijksdienst in een regio.
- Bij de advisering houdt BZK nadrukkelijk rekening met:
  - zwaarwegend belang voor het primaire proces van een organisatie, een complex bestuurlijk proces of een wisselend zaakaanbod;
  - wet- en regelgeving die bepaalt waar een organisatie gevestigd is zoals bij de gerechtelijke kaart; en
  - het voorkomen van hoge huisvestingskosten of een desinvestering omdat op de huidige locatie al veel is geïnvesteerd.
- De minister van BZK heeft in de Tweede Kamer verklaard dat zijn ambitie is om zowel de '*presentie van het Rijk in de regio*' te vergroten als de '*presentie van de regio in het Rijk*'. Om te stimuleren dat meer mensen uit de regio gaan werken bij het Rijk zullen maatregelen worden uitgewerkt door de staatssecretaris van BZK vanuit haar coördinerende rol voor het personeelsbeleid van het Rijk. Te denken valt aan het benadrukken van landelijke spreiding vanuit arbeidsmarktcommunicatie. Dit naast de verantwoordelijkheid van elk departement voor het eigen personeelsbeleid.

Onze referentie
2024-0000259654

Datum
30 april 2024

Financiële overwegingen

Een geleidelijke beweging naar een andere spreiding van rijksdiensten over het land heeft naar verwachting geen, of slechts in heel beperkte mate, rechtstreekse financiële gevolgen voor ministeries. Voor elk huisvestingsproject wordt een business case opgesteld en maatwerk toegepast. Op voorhand is niet te berekenen wat de financiële gevolgen zijn van het meer op de voorgrond staan van de maatschappelijke opgave, naast efficiency en doelmatigheid. Eventuele hogere huisvestingskosten dienen gerelateerd te worden aan maatschappelijke baten in de regio.

Uitvoering

De maatregelen brengen in beginsel geen aanpassing mee van de werkprocessen bij de uitvoerende diensten. Doordat de beschikbare capaciteit bij m.n. het RVB beperkt is, geldt wel dat het inplannen van nieuwe huisvestingsprojecten afhankelijk is van prioriteitstelling. Dit is nu ook het geval. Gelet op de eigen verantwoordelijkheid van iedere minister om bij te dragen aan een betere spreiding en de verwachting dat in de meeste gevallen in gezamenlijkheid tot een goede keuze wordt gekomen, is de inschatting dat het extra capaciteitsbeslag voor de regieorganisaties bij ministeries beperkt zal zijn. Samen met de ministeries wordt gewerkt aan een leidraad waarin alle te hanteren afwegingen voor de locatiekeuze worden opgenomen. De leidraad zal periodiek, aan de hand van de ervaringen met concrete casussen, worden bijgesteld.

Communicatie

BZK draagt de nieuwe aanpak uit bij ministeries en regionale bestuurders. Voor de regionale partijen en eventuele media-aandacht wordt aangehaakt bij de communicatie in het kader van 'Elke regio telt!'.

Onze referentie

2024-0000259654

Datum

30 april 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Bijlage

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief aanpak spreiding rijksdiensten en rijkswerkgelegenheid	